

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XI. De temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

tum est Archiepiscopo in sui Suffraganei subditos exercere jurisdictionem) quod non est concessum, censetur esse prohibitum, atqui nullibi in jure concessum est Archiepiscopo, sui Suffragansi negligentiam, in jurisdictionis suae administratione supplere, ergo non potest: & ob hanc ipsam rationem neque ad Capitulum in tali casu jurisdictionis Episcopi devolvitur (quod enim de beneficiis concessum est Capitulo, non debet ad alia prohibita extendi) neque ad Archiepiscopum, si Episcopus sit excommunicatus v. g. prout sumitur ex *c. 1. h. t. in 6.* Quod si tamen Episcopus omnino, aut absolute impeditus sit,

ad suae jurisdictionis exercitium, vel ob amentiam, vel ob captivitatem apud hostes diuturnam &c. habeat interim Capitulum Ecclesiae Cathedralis jurisdictionem in Diocesis subditos, sicuti habet, vacante Sede, uti habetur in *c. si Episcopus 3. h. t. in 6.* quia enim perinde se habet in tali casu Ecclesia talis, ac si vacaret, consequenter etiam ad Capitulum, ad quod, Sede vacante, jurisdictionis Episcopi transit, devolvitur in tali casu jurisdictionis, donec Summus Pontifex aliter provideat, Coadjutorem deputando, vel Administratorem, aut Visitatorem, cum potestate etiam conferendi beneficia.

T I T U L U S X I.

DE TEMPORIBUS ORDINATIONUM, ET QUALITATE ORDINANDORUM.

S E C T I O I.

De Ordinibus & Qualitate Ordinandorum, potestate ordinandi, & accidentibus Ordinationum.

§. I.

An prima tonsura, & Episcopatus sint Ordines, & quidem distincti à ceteris?

Probabilius est, quod prima tonsura non sit Ordo Ecclesiasticus proprie dictus, sed mera dispositio ad Ordines, per quam fit tonsuratus capex Ordinum, jurisdictionis Ecclesiasticae, privilegio-

rum, ac beneficiorum Ecclesiasticorum, cum enim per Ordines proprie dictos certa quaedam potestas ad functionem aliquam Ecclesiasticam conferatur, ut ex Trident. habetur, per primam vero tonsuram nulla talis specialis potestas conferatur, sed tantum capax quis fiat ad Ordines licite accipiendos, consequenter Ordo proprie dictus non est: & hinc si in jure Canonico tonsura Clericalis Ordo v. g. dicatur, late sumi debet nomen Ordinis. Episcopatum vero proprie dictum Ordinem esse communis est Canonistarum, & probabilior sententia, qui proprium & distinctum Characterem imprimat, uti probatur, tum ex *Can. 1. distinct. 21. & c. 1. de Ordinationis*

ordinatus ab Episcopo, qui renuntiavit &c. & ex Trident. sess. 23. Canone 7. tum ex eo, quod distinctam materiam, & formam Episcopatus, ab aliis Ordinibus habeat, & diversam potestatem conferat, quam alii Ordines non conferunt: negari tamen non potest, quod ad sui exercitium prærequirit Episcopatus Sacerdotium, ita ut nec validè nec licitè Ordinis Episcopalis functiones exerceri possint ab Episcopo non Sacerdote, & consequenter Episcopalis Ordo adæquatè sumptus essentialiter includat Sacerdotium; ob quam causam aliqui dicunt, non quidem adæquatè distinctum esse Ordinem Episcopalem à Sacerdotio, esse tamen inadæquatè distinctum, tanquam includens ab inclusio.

§. II.

De Ordinandis, & quinam jure divino inhabiles sint ad Ordines suscipiendos?

1. Incapax est jure divino suscipiendi Ordinis femina, quod patet tum ex perpetuâ praxi, & traditione Ecclesiæ, tum quia Ordo eminentiam potestatis, dignitatis, officij &c. in Ecclesia infert, quorum nihil feminis, quæ juxta Apostolum in Ecclesia docere non debent, & potius debent subesse, convenit: sed nec primæ tonsuræ capax est femina, cum enim prima tonsura sit dispositio ad ultiores Ordines, consequenter qui Ordinum incapax est, est etiam primæ tonsuræ incapax; & quamvis multus sermo sit, in jure Canonico, de feminis Diaconissis, censeri tamen non debet, quod hæc constitutæ fuerint in Ordine Diaconatus, sed taliter vocabantur,

quia vel per Diaconissam intelligebatur Abbatissa, vel quia conjuges Diaconorum erant, vel quia ad specialia quædam Ecclesiæ munera, quæ nullum quidem Ordinem requirunt, peculiatem tamen curam, & munditiâ requirebant, fuerunt deputatæ. 2. Incapax est Ordinis suscipiendi de jure Divino, non baptizatus Baptismo fluminis, ut patet ex c. 1. & 2. de Presbit. non bapt. & ex eo, quod Baptismus fluminis sit prima janua Sacramentorum omnium. 3. Nulla est illius Ordinatio, qui per vim absolutam positivè dissentiens, & contra reclamans ordinatur, ut constat ex c. majores 3. §. item queritur de Bapt. & ex eo, quod Deus velit luorum Mysteriorum voluntarios Ministros. Et quamvis infans, & amens validè ordinari possint, positivè tamen dissentiens, & reclamans, nec validè ordinari potest, cum aliud sit non consentire, quod fit in ordinatione infantis, & amentis, aliud sit positivè dissentire, quod fit in nostro casu. Quod si verò metu gravi cadente in vicum constantem, extrinsecus, & injustè excusso, ad Ordines accipiendos cogatur aliquis, validè quidem ordinatur: cum tale voluntarium sit absolutè voluntarium, voto tamen continentæ, in susceptione Ordinum Sacrorum incluso, & Officij Canonici dicendi onere, non obligatur; cum hæc onera ab Ecclesia imposta, majorem libertatem requirant, quam quæ est à metu coacta, & non sint essentialiter connexa.

§. III.

Quinam jure humano, siue Ecclesiastica prohibiti sint, Ordines Ecclesiasticos suscipere?

Impediuntur præterea de jure humano Ecclesiastico, Ordines licitè saltem accipere. 1. Qui ætatem de jure requisitam ad Ordinem certum accipiendum nondum habent, cum enim ordinati morum maturitate præcellere debeant, meritò non quælibet ætas ad quemlibet Ordinem sufficit; & quamvis antiqua jura variè de ætate ad quemlibet Ordinem requisita, loquantur, sequimur tamen hodie, quoad ætatem ordinandorum, *Concil. Trident.* quod *sess. 23. c. 12. de reform.* ad Subdiaconatum neminem promoveri vult ante 22. ætatis annum; ad Diaconatum verò ante 23. & ad Presbyteratum ante 25. (intelligendo semper annos inchoatos, ne nimum ab antiquo jure discedatur) quibus verò Ordinibus à Trident. nulla certa ætas præscripta est, in ea discernenda, jus antiquum etiam hodie locum habet; & hinc ad minores Ordines (cæteris paribus) ætas sufficit major infantia, id est septennium completum, ut notat *Gloss. Fin. in Clement. ult. de ætate & qualitate Eccl.* Et ad Episcopatum annus trigessimus completus.

2. Prohibentur de jure Canonico ordinari illiterati, vel nullam scientiam habentes, aut certè non sufficientem ad Ordinis susceptionem, & executionem. (Nam *litteris carens, sacris non potest esse aptus officio*, ut dicitur *Can. 1. dist. 36.*) ita ut suspendendus sit, qui sine sufficiente scientiâ ordinatus est, ab

Ordinis suscepti executione, donec sufficientem scientiam acquisiverit: quæ autem, & quanta scientia requiratur ad quemlibet Ordinem in peculiari, ex Trident. desumi debet, quod ad primam tonsuram accipiendam sufficere putat, fidei rudimenta scire, & posse legere, ac scribere (saltem in linguâ nativâ) *sess. 23. c. 4. de reform.* ad minores verò Ordines promovendos vult Latinam Linguam intelligere *sess. cit. c. 10.* ad Subdiaconatum, & Diaconatum assumendos, litteris, & quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructus esse debere, *sess. cit. c. 13.* Ad Presbyteratûs denique Ordinem assumendos, vult, ut eâ scientiâ instructi sint, quæ ad populum docendum necessaria, ad salutem, & Sacramentorum administrationem illis sufficiat.

3. Prohibentur ordinari, aut jam ordinati ab executione Ordinis suscepti, & susceptione alterius prohibendi sunt, qui adulterij, perjurij, falsi testimonij, aut alio gravi crimine irretiti sunt, modò ejusmodi enorme crimen, vel per evidentiam facti, quæ tergiversatione aliquâ elidi non possit, vel per sententiam Judicis, vel per propriam Rei confessionem in judicio factam, notorium, aut publicum sit, uti patet ex *c. tenore 4. & ex c. ult. h. v.* ubi etiam dicitur, taliter criminofum, si tamen occultum crimen illius sit, post peractam pœnitentiam, impediri non debere, si promoveri ad Ordines velit, aut in susceptis Ordinibus ministrare (neque enim occulta delicta publicè vindicanda sunt) nisi tale crimen etiam, occultum, irregularitatem inducat, prout crimen homicidij, quamvis

quamvis occultum sit, facit, aut crimen Sodomie commissum sit *c. inquisitionis 21. juncta Gloss. V. si homicidium. de accusatione.* vel juxta *Trident. sess. 14. c. 1. de reform.* expressè ipse etiam ob occultum crimen ascensus ad ulteriores Ordines prohibitus sit.

4. Arcentur à susceptione Ordinum omnes infames, sive juris (ob crimen scilicet cui à jure infamia annexa est) sive facti infamia (ob delictum scilicet grave admissum & publicè notum, per quod fama illius apud viros graves, & prudentes læditur) laborent, ita tamen, ut hæc facti infamia per publicam, & constantem vitæ emendationem tolli possit. Ex hac autem assertionem, uti & ex peculiaribus juribus plures ab Ordinibus impediri ostendit hæc *Auctor Methodi*, quæ tamen omnia non videntur observari.

§ IV.

De his qui ordinandi potestatem ordinariam habent.

Solis Episcopis consecratis jure proprio & ex vi sui officij, competit potestas, Ordines Ecclesiasticos conferendi, prout habetur ex *c. aqua 9. juncta Gloss. V. jurisdictionis de Consecrat. Eccles. & ex Trident. sess. 23. c. 4. & 7.* ita ut validè Ordines conferant Episcopi, etiam hæretici, schismatici, excommunicati, ab Ordine suspensi, degradati &c. modò formam Ecclesiæ terrent, & non sint publicè denunciati, si ob censuram sint impediti, quia omnibus his indelebilis ille Character competit, cui potestas hæc annexa est, neque hac potestate sua privati sunt ab Eccle-

fia; & ab illis Ordinati Characterem Ordinis recipiunt, ut validè quidem Ordine suscepto uti possint, non tamen licitè, sed sint in perpetuum suspensi, nisi cum illis dispensetur. Non debet tamen ordinare Episcopus, nisi subditos suos, vel si alienos subditos ordinare velit, debet ad hoc habere specialem proprii Prælati, sive Episcopi, aut juris licentiam juxta *c. 2. & ult. h. t. in 6. & Trident. sess. 23. c. 8. de reform.* (ut ne scilicet jurisdictiones confundantur, nisi proprius Episcopus esset publicè ab Ordinum collatione suspensus ob collatos alieno subdito sine licentia proprii Episcopi Ordines, quo in casu ad viciniores Episcopos pro Ordinibus accipiendis excurrere potest suspensi hujus Episcopi subditus, etiam sine hujus licentiâ, ut in eo puniatur, in quo peccavit) juxta *c. 2. §. Clericis quoque h. t. in 6.* aut per triennium moraliter continuum, hujus alieni Episcopi, non tantùm titularis, sed qui actu Diocesis possidet, familiaris fuerit, cum hoc commoratus, & statim cum Ordinibus re ipsâ illi conferatur beneficium, ut habet *Trident. sess. 23. c. 9. de reform.*

§ V.

Quinam Episcopi sint proprii ad conferendos Ordines, & qui ob specialem prohibitionem certos quosdam ordinare non possunt?

EX triplice capite potest Episcopus esse proprius Episcopus, in ordine ad ordines ab eo suscipiendos, & originis scilicet, domicili, aut beneficii, ut constat ex *c. cum nullus tertio h. t. in 6.* ita ut à quolibet horum sine alia licentiâ ordi-

nari

nati quis possit. Dicitur autem ratione originis subiectus aliquis ad hunc finem huic v. g. Episcopo, è cuius diœcesi est oriundus, non tantùm fortuitò, sed quòd parentes tunc temporis domicilium in tali diœcesi haberent, non enim illius, quod per accidens fit, sed quod per se, ratio habetur; quia etiam ad hunc ipsum finem ordinum suscipiendorum ab Episcopo originis, sufficit patrem ibi natum fuisse, si de filii originis loco non constet, vel si expositi fuerint, ab Episcopo loci, ubi expositi fuerunt; vel si nullius diœcesis sint, à viciniore Episcopo, quem semel ad hunc finem elegerunt. Ratione domicilii verò ad hunc finem Episcopo subiecti dicuntur, in cuius diœcesi sedem, seu domicilium, animo perpetuò ibi manendi, nisi quid occurrat, fixerunt, vel ipse ordinandus, si proprium domicilium, distinctum à paterno domicilio, habeat, vel ipsius parentes, si proprium domicilium non habeat ordinandus. Ratione beneficii denique proprius Episcopus in ordine ad hunc finem habetur, in cuius diœcesi beneficium aliquis obtinet, & possidet, licet manuale illud tantùm sit, aut tenue beneficium, & ordinandus non resideat, nec teneatur ratione beneficii talis residere in illa diœcesi. Negari tamen non potest, quamvis de iure communi à quolibet horum ordines accipere possit aliquis, minores v. g. ordines ab Episcopo originis, Subdiaconatum & Diaconatum ab Episcopo domicilii, Presbyteratum ab Episcopo beneficii, quia per accidens evenire possit, ut ordinatus ab uno, ab alio ordinari non possit, sic ordinatus à Papa, à nullo inferiore ad altiores ordines pro-

moveri potest, sine licentia Pontificis, ob reverentiam scilicet summæ sedi debitam c. cum in distribuendis 12. h. 2. Sic Clerici Latini à Græcis Episcopis, & Græci Clerici à Latinis Episcopis, secundùm ritum & morem, cuius Ecclesiæ proprium, ordinari non debent, ut ne fiat rituum confusio c. cum secundum h. 2. Sic Episcopis Italiæ prohibitum est, ultra montanos ordinare sine licentia Papæ, vel litteris dimissorias propriis ordinariis ad multas fraudes cavendas c. 1. h. 2. in 6.

§. VI.

Quinam habeant potestatem extra ordinariam, aut delegatam conferendi ordines?

Non tantùm de iure antiquo, & speciali juris concessione, aut privilegio Pontificis, sed etiam de iure Tridentini novo, quod antiquum jus in quibusdam circa hanc materiam corrigit, possunt Prælati regulares, qui suas Prælaturas in titulum obtinent, si Sacerdotes sint, & benedicti (nisi tertio requisiti Episcopi benedicere eos noluerunt, c. 1. de supplen. neg. Prælat.) atque jus mitræ & baculi, seu pedi pastoralis habent; vel certe si benedicti non sint, usum tamen Pontificalium ex speciali Apostolico privilegio habeant, suis regularibus subditis, etiam novitiis primam tonsuram, & ordines minores conferre; & quamvis de iure antiquo major fuerit hæc Prælati: um regularium potestas, etiam quoad sæculares, suæ jurisdictioni spiritali plenissimè subiectos se extendens, correctæ tamen est per Tridentinam hæc quoad sæculares tales facultas, & ad so-

los regulares restricta, ut patet ex verbis Tridentini *sessione 21. c. 10. de refor. junctâ declar. Cardinal. Concilio*. Hæc etiam potestas primam tonsuram, & 4. minores ordines conferendi concessa est Cardinalibus Presbyteris in ordine ad sui Tituli subditos, in quos quasi Episcopalem jurisdictionem exercent; & potest cuilibet alii simplici Sacerdoti hæc potestas à Pontifice committi; & quamvis satis certum sit, quòd potestas ordinandi Presbyteros Sacerdoti non Episcopo committi non possit, prout ex institutione Christi, & ex praxi Ecclesiæ satis probatur, potestas tamen ordinandi Subdiaconos, & Diaconos, quòd Sacerdoti etiam non Episcopo à Summo Pontifice committi possit, satis probabile est, & probat hoc privilegium Cisterciensibus quibusdam Abbatibus concessum, quòd utrum hodie adhuc in usu sit, viderint illi, quorum interest; qui omnes ex tali delegatâ potestate ordinantes, formam & limites concessæ sibi potestatis observare debent, ne invalida sit eorum ordinatio, ex defectu potestatis, & ne incurrant pœnam suspensionis ab exercitio Pontificalium.

§. VII.

De literis dimissorias.

Quòd non possit Episcopus alienæ diœcesis subditum sine licentia sui ordinarii ordinare, ex dictis patet: quia verò hæc licentia in scriptis dari solet, ordinariè solet etiam hæc licentia, literæ dimissorias, dici. Sunt ergo literæ dimissorias nihil aliud, quàm licentia in Scripto obrenta ad ordines ab alieno Episcopo accipiendos. Possunt autem hæc lite-

Compend. Pirhings.

ræ dimissorias concedi primò à Summo Pontifice, cui hæc potestas competit, respectu omnium Christi fidelium ordinandorum. Secundo à Legatis sedis Apostolicæ à latere respectu subditorum suæ provinciæ, non tamen intra primum annum vacantis sedis, nisi in casibus expressis, prout de Capitulo Cathedrali dicitur. Tertio Episcopus proprius sive ille originis sit, sive domicilii, sive beneficii, qui enim ordinare aliquem ex proprio jure potest, potest etiam dimissorias dare, juxta *reg. jur. 68. in 6.* & quia literas dimissorias concedere, est actus jurisdictionis, consequenter potest has dare Episcopus confirmatus, etiam si consecratus non sit. Quarto Prælati regulares possunt quidem subditis suis regularibus (qui sine licentia vel dimissoriis suorum Prælatorum ordinari non debent *c. ad aures 5. h. t.*) non tamen novitiis, concedere dimissorias ad sacros ordines accipiendos, ad Episcopum illius loci, in quo monasterium situm est, vel si absens ille sit, aut ordinationes non habeat, vel speciale privilegium talis Prælati habeat, etiam ad alienum; qui tamen exempti sunt, ac ordinariam jurisdictionem quasi Episcopalem in loco aliquo habent, ad Episcopum alterius diœcesis, suis subditis, etiam secularibus, concedere possunt dimissorias, cum enim in hoc loco jurisdictionem talem Episcopalem habeant, consequenter sicut Episcopus suis etiam secularibus subditis dimissorias, ratione suæ jurisdictionis, dare potest, ita poterunt vi paræ jurisdictionis etiam illi. Quintò has concedere potest Capitulum Cathedrale, vacante sede, cum restrictione tamen à Tridentino

P

Sessione

Sessio 7. c. 10. de reform. præscripta, quâ prohibetur Capitulo Cathedrali, intra primum annum vacantis sedis dimissorias tales concedere, nisi ei, qui ratione beneficii Ecclesiastici, accepti, vel accipiendi, arctatus est ad ordines suscipiendos. Sexto denique hoc ipsum potest Vicarius, sede vacante, à Capitulo constitutus; & Vicarius ipsius Episcopi, si ad hoc speciale mandatum habeat, aut absque speciali mandato succedat prioribus Vicariis, tales dimissorias sine speciali mandato concedentibus.

Solent autem dimissoriæ hæc concedi, vel sub generali clausula, ut possit quis à quolibet Episcopo gratiam & communionem sedis Apostolicæ habente ordinari, & ut possit quoslibet ordines accipere; vel sub speciali clausula ad certum quendam Episcopum, vel ad certos tantum ordines; & debet talis restrictio diligenter observari: sicut & ut in litteris dimissoriis diligenter exprimaturs causa, ob quam concessæ sunt literæ dimissoriæ juxta *c. 1. h. t. in 6. junct. gloss. V. literas,* & ut contineant commendationem, seu testimonium de natalibus, ætate, moribus, ac scientia ordinandi, nisi malit horum omnium, uti & tituli mensæ examen, relinquere, qui dimissorias concedit, ordinanti; quod communiter hodie in his partibus ex recepta consuetudine fieri solet, cum approbatus ab Episcopo dimissorias concedente, adhuc tamen ab ordinante examinari soleat. Semel autem legitime concessæ, non expirant morte concedentis, nisi per successorem, antequam sortitæ sunt suum effectum, ex justa causa revocentur, cum sint gratiæ factæ absolutè concessæ.

§. VIII.

De titulo, ad quem ordinandi sunt Clerici.

Non debere initiari aliquem sacris ordinibus, sine titulo mensæ, ut vulgò vocant, per quem ordinando provitum sit de sufficiente, eaque perpetuâ sustentatione, ne cum dedecore ordinis clericalis aut mendicare, aut sordidum quæstum exercere cogatur, ex variis antiqui juris textibus, & ex *Tridentino sess. 21. c. 2. reform.* patet. Est autem titulus duplex, super quo Clericus sæcularis ad sacros ordines ordinari potest, titulus scilicet beneficii Ecclesiastici, & titulus patrimonii; ille proprius titulus, ordinatus est, hic in defectum illius succedit. Debet autem beneficium Ecclesiasticum, ad quod Clericus ordinari in Sacris potest, esse certum beneficium, & perpetuum, sufficiens ad honestam sustentationem Clerici, juxta viri prudentis judicium, uti colligitur ex *c. si Episcopus 37. de præbend. in 6. ne victu suo destituatur, si à beneficio amoveatur; & hinc ad commendam temporalem, ad temporalem vicariam, ad beneficium manuale, ad Capellaniam non collativam, ad titulum alicujus beneficii, aut stipendii, ab Episcopo assignandi super fructibus suæ mensæ Episcopalis, ad pensionem, quam quis habet in alterius beneficio, & quæ cum morte alicujus beneficiati extinguitur, ordinari quis non potest, cum hæc talia beneficia perpetua non sint, sed vel ad nutum revocabilia, vel per mortem Episcopi, aut pensionem dantis expirant.*

Titulo

Titulo verò patrimonii, ut ad hunc in casu necessitatis, vel utilitatis Ecclesiæ ordinari in Sacris quis possit, veniunt omnia bona Clerici, quæ vel ex donatione alterius, vel propria industria Clerici, vel alio civili titulo obtrita fuerunt, uti & promissio pensionis seu sustentationis congruæ, donec ordinatus conveniens beneficium consequatur; modò talis promissio cautione hypothecariâ, aut prout hodie fit, à Magnatibus aut Comunitatibus cautione instrumetaria fulciatur, & modò bona Clerici certa sint (ut iudicium inde haberi possit de congruâ Clerici talis sustentatione) ac sint immobilia (ne facillè si res mobiles tantùm sint, dilapidentur, & extinguantur) libera (nulli alii pro ære v. g. alieno obligata, juxta voluntatem creditorum suo tempore distrahenda) & frugifera, ut annuum redditum Clerico ordinato afferant. Sicuti autem beneficium, ad quod quis ordinatus est, resignari non potest, nisi quis mentionem fecerit, quod ad illius titulum ordinatus sit, & sufficiens aliundè sustentatio illius nota sit, ita nec bona patrimonialia, ad quæ quis ordinatus est, distrahere vel alienare potest aliquis, nisi prius aliunde de sufficiente & congruâ sustentatione illi provisum fuerit, ita ut sicuti illa resignatio aliter facta nulla esset, ita non sit nulla hæc alienatio aliter facta.

Et hi quidem tituli Clericorum sæcularium sunt, ad quos ordinari possunt, regulares enim Clerici, & qui voto religiosæ paupertatis obligantur, alio Titulo non indigent, cum ad hunc religiosæ paupertatis titulum ordinentur, uti & quidam alii ex privilegio Pontificio ad speciales alios titulos,

§. IX.

De loco & temporibus ordinationum.

Prima tonsura, & ordines minores possunt in ædibus Episcopi, aut alio honesto quovis loco conferri; majores verò ordines conferri debent in Ecclesia Cathedrali præsentibus Canonicis; vel si alibi, intra propriam tamen dioccesin ordinantis, aut licentiam ordinandi, ordinatio concedente, conferantur, in Ecclesia digniore, quantum fieri potest, præsentem Clero. Potest tamen prima tonsura quolibet die conferri, cum de jure nullum certum tempus pro ea conferenda constitutum sit; ordines verò minores, non tantùm in ordinationibus generalibus, sed etiam quolibet dominico die, aut qui festus in foro habetur, conferri possunt, saltem uni aut alteri, prout constat *exc. 1. & 2. h. t.* & quamvis ligent aliqui, utrum etiam in ordinationibus generalibus feriâ 4. aut 6. conferri possint prima tonsura, & minores ordines, consulenda tamen in hac re est & observanda loci consuetudo, quæ circa locum & tempus ordinationum harum minorum plurimùm potest. Ad majores sive sacros ordines quod attinet, nulli Episcopo, præterquam Romano Pontifici licet eos conferre, nisi in Sabbathis 4. temporum, Sabbatho sancto, & Sabbatho ante Dominicam Passionis *Can. quod à P. P. dist. 78 junct. Gloss. V. Sabbatho, & c. ex eo h. t.* ita ut nulla in contrarium consuetudo introduci possit *c. sanè 2. h. t.* & ipsum etiam à Pontifice concessum privilegium, ut extra tempora ordinaria, in diebus Dominicis &

P 2

Festis

Festis ordinari quis possit, rigidè sit intelligendum de festis, quæ de præcepto, & in foro celebrantur, saltem in particulari aliqua Ecclesia.

§. X.

De gradatione, & interstitiis ordinationum.

Gradatim debere conferri ordines, incipiendo à prima tonsura, & deinceps temper ad proximum ascendendo, ex *c. uni. de Cleric. per saltum promoti*, patet, ubi prohibetur hæc per saltum, omisso intermedio inferiore, facta promotio, ita ut validè quidem promoveatur, qui taliter per saltum promovetur, non tamen licitè. Quin etiam certa interstitia inter inferiorem ordinem susceptum, & superiorem suscipiendum, servari debere, ex *Trident. sess. 23. cap. 19. de reform.* patet, ob majorem scilicet probationem, & meliorem dispositionem ordinandorum; quæ quidem interstitia inter minores ordines prudenti arbitrio Episcopi definienda relinquuntur, hodie tamen passim ex receptâ consuetudine non observantur, cum passim omnes 4. minores cum prima tonsura eodem die accipiant, & ex probabili etiam consuetudine, quæ reprobata non fuit, eum minoribus eodem aut sequenti mox die Subdiaconatus conferatur; inter majores tamen ordines interstitia servari debent, uti patet ex *c. literas 13.* & ex *c. dilectus 15. h. t.* ita ut nec simul duo ordines majores eodem die conferri possint, nec diebus mox succedentibus, non obstantibus quibuscunque privilegiis de jure antiquo regularibus quibusdam concessis (quæ per Trident. revocata quidem sunt, non est tamen

ablata Pontifici per hoc potestas circa hæc interstitia dispensandi) & tam Subdiaconus quàm Diaconus per annum in suscepto ordine servire debeat, usque dum promoveri possit ad ordinem superiorem, uti ex *Trident. sess. 23. habetur*, nisi ob utilitatem aut necessitatem Ecclesie cum tali fuerit à proprio Episcopo dispensatum, quibus Trident. hanc potestatem dispensandi concessit (& hinc, qui dimissorias petunt, diligenter attendere debent, ut hæc aut dispensatio, aut dispensandi licentia literis talibus inseratur, nisi velint ab ordinibus repelli, in illis saltem Ecclesiis, ubi diligens cura Trident. habetur) ut ad eò rectè non nemo dixerit; *ad eum spectare dispensandi in interstitiis potestatem, ad quem pertinet ordinandi de jure communi potestas*, & tacitè censeatur quoad hæc interstitia dispensare ordinans Episcopus, si sciat à susceptione prioris ordinis annum nondum elapsum fuisse, ordinem tamen superiorem conferat.

§. XI.

De pœnis jure Canonico statutis in malè seu illegitimè promoventes, ac promotos ad ordines.

Varia circa has pœnas statuta sunt, primò quidem, qui ante legitimam ætatem ordinat aliquem, à collatione ordinum suspendendus est per sententiam, ut in eo puniatur, in quo deliquit, *c. vel non est 14. h. t. junct. gloss. V. suspendentes*; & qui primam tonsuram confert infanti, aut homini illiterato penitus per unum continuum integrum annum à collatione Clericalis tonsuræ ipso jure suspensus est *c. final. h. t. in 6. junct. gloss. V. annum*

V. annum & V. suspensum: ordinatus autem ad sacros ordines in ordine suscepto ministrare non potest de jure antiquo, donec ætatem debitam consequatur; de jure novo autem est ipso jure suspensus; ita ut si durante hac suspensione, antequam absolutus ab illa fuerit, in susceptis ordinibus ministrare præsumperit, irregularitatem etiam contrahat, juxta *constit. Pii II. cum ex sacrorum canonum* (nisi ante requisitam ætatem ad ordines majores promotus fuisset per simplicitatem, & ignorantiam non crassam, quo in casu nec suspensionem incurreret taliter ordinatus, nec irregularitatem) à qua suspensione licet ab Episcopo, aut Confessorio privilegiato absolvi possit, non tamen debet post absolutionem ante obtentam legitimam ætatem in suscepto ordine ministrare.

Secundò: Qui scienter, vel per affectum ignorantiam temerè, alienum subditum absque superioris, cui ordinandus subje&us est, licentia aut dimissiois, ordinare præsumperit, per annum à collatione ordinum totaliter ipso jure suspensus est, & ordinatus à susceptorum ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario expedire videbitur. *c. eos qui 2. h. t. in 6. & Trident. sess. 13. c. 8. de reform.* Si verò Episcopus in aliena diocesi suis etiam Clericis sibi subje&is, absque expressâ licentia ordinarii loci, ordines conferat, ab exercitio Pontificalium, id est omnium actuum, qui Episcopalis ordinis proprii sunt, & sic ordinati ab executione ordinum susceptorum, ipso jure sunt suspensi, ad placitum ordinarii loci, ut decernit Trident. *sess. 6. c. 5. de reform.* juxta quod ad evadendam hanc

pœnam non sufficit præsumta tantùm licentia, aut spes ratihabitionis futuræ, cum concilium expressum requiratur, nisi bona fides à gravi etiam culpa excuset, neque enim tam gravis pœna sine gravi culpa incurritur.

Tertiò: qui extra statuta à jure temporaria, vel eodem die duos majores ordines conferunt, non quidem ipso jure suspensi sunt à collatione ordinum, aut saltem illorum, quos simul eodem die contulerunt, sunt tamen per sententiam judicis suspendendi, uti habetur *ex c. 2. & 8. h. t. & ex c. literas 19. eodem*, & taliter ordinati ex jure novo *Pii II.* ab ordinum taliter susceptorum executione ipso jure suspensi sunt ac irregulares, si durante suspensione in illis ministraverunt (nisi bona fides hos excuset) à qua suspensione probabiliter tantùm absolvere possunt proprius Episcopus, & ab eo constituti, prout colligi potest *ex c. consultatione 16. h. t.*

Quartò: Contra Episcopum, qui ad sacros ordines ordinavit aliquem sine beneficii aut mensæ titulo, jure novo statutum est, ut Episcopus taliter ordinans taliter ordinatum necessariis alimentis, juxta facultates Ecclesiæ, & dignitatem Clerici instruat, donec beneficium Ecclesiasticum assequatur, ita ut ad successorem etiam Episcopum hæc sustentandi obligatio transeat, *c. cum secundum 6. de prebend.* cum sit onus reale, quo in gratiam Clerici oneratur mensa Episcopalis: in casu autem, quo omni culpâ caret ordinans, & tamen ordinatus non habeat ex suis vitæ sustentationem, non tenebitur quidem Episcopus primo loco, sed ille patronus v. g. aut Vicarius generalis,

cui incumbere examen ordinandorum, qui presentaverunt ordinandum talem; in defectum tamen horum etiam ipse Episcopus tenebitur, cum non tam in modum pœnæ hæc talia statuta sint, quàm in Cleri honorem. Ordinati verò taliter sine titulo, si illi in culpa non fuerunt, nullam pœnam aut suspensionem incurrunt, incurrunt tamen probabilis ab executione suscepti ordinis suspensionem, & irregularitatem, in ordine suscepto ministrantes, si dolosè & malitiosè deceperunt Episcopum, fingentes v. g. titulum se habere, cum tamen non haberent; neque Episcopus, qui ordinavit tales, ad præbenda illis alimenta obligabitur; quod si tamen uterque tam Episcopus ordinans, quàm ordinatus in culpa sit, ille quidem obligationem alendi subibit, hic verò suspensionem juxta can. 1. & 2. dist. 20.

§. XII.

*De ordinatione, seu consecratione
Archiepiscopi, vel Episcopi.*

Vide de his, si jus antiquum nosse velis, quod tamen in usu amplius non est, c. 6. & 7. b. 1. & quæ supra dicta si nr.

SECTIO. II.

*De potestate exercendi alia
Pontificalia præter collationem
ordinum.*

§. I.

*De insignibus Pontificalibus, &
potestate exercendi actus Pontificales,
quæ Episcopis competit.*

Insignia Episcopalia, quibus Episcopi de jure communi uti possunt, sunt Mi-

tra sive Infula, Pedum sive baculus Episcopalis, annulus, caligæ, sandalia, tunnicella, dalmatica, chirothecæ, & crux pectoralis. Actus autem, quos jure proprio Episcopi vi ordinis sui exercere possunt, sunt ordines sacros conferre, baptizatis Sacramentum confirmationis ministrare, populum solemniter benedicere, conferre primam tonsuram, & minores ordines, consecrare virgines, Ecclesias, altaria, calices seu vasa sacra, corporalia, & alia paramenta sacra benedicere &c. quorum quidem aliqua simpliciter etiam Sacerdoti à Summo Pontifice committi possunt, non tamen ab illo inferiore Episcopo; neque possunt Episcopi in aliena diocesi sine licentia ordinarii loci, actus tales, qui jurisdictionem admixtam habent, exercere. Possunt tamen exercere in aliena etiam diocesi etiam sine licentia ordinarii loci, actus illos Episcopales, qui nullam jurisdictionem admixtam habent (quales actus sunt solemniter cum paramentis Episcopalibus celebrare, solemniter benedicere, solemniter verbum divinum prædicare) cum Trident. prohibens exercitium Pontificalium in aliena diocesi, de illis tantum actibus intelligendum sit, qui jurisdictionem admixtam habent. Quæ tamen omnia ita intelligi debent, ut liceant vel non liceant in aliena diocesi, nisi consuetudo aliud habeat, prout in nostra Germania non solent Episcopi in aliena diocesi, neque alii Prælati usum Pontificalium habentes, in Ecclesiis sibi non subiectis, aut extra proprias Ecclesias Pontificaliter celebrare sine consensu ordinarii loci, quia non conceduntur talibus Pontificalia, nisi in ordine ad suam Ecclesiam, vel diocesim.

§. II.

§. II.

De potestate exercendi Pontificalia, qua competit Abbatibus, & aliis Prælati inferioribus.

Quod Abbates, & Prælati aliqui alii etiam regulares jus habeant utendi insignibus Pontificalibus, & actus Pontificales exercendi, vel etiam sine insignibus Pontificalibus actus aliquos Pontificales exercere possint, qualiter possunt Prælati ordinum mendicantium, vel usum habeant quorundam insignium Pontificalium ratione suæ di-

gnitatis, non autem omnium, prout Præpositi & Canonici aliqui Ecclesiarum Cathedralium usum Mitræ habent, non autem aliorum insignium, ex praxi patet, quæ fundatur, non quidem in jure communi, quod de his inferioribus Prælati nihil determinatè constituit, sed in variis privilegiis concessis, ex quibus etiam desumi debet, quos actus Pontificales hi Prælati regulares, vel inferiores Episcopis exercere possint. Consulant ergo sua privilegia, quorum hæc scire interest.

TITULUS XII.

DE SCRUTINIO IN ORDINE FACIENDO.

Scrutinium in hoc titulo aliud non dicitur, quam inquisitionem sive examen ordinandorum, faciendum ab eo, ad quem spectat hoc examen; quod communiter duplex est, unum quod ante ordinationem institui debet, in quo per Episcopum, vel alios ab eo deputatos, inquiritur, num idonei sint, qui ad ordines se offerunt, an nullo Canonico impedimento laborent, circa natales, circa libertatem, circa ætatem, circa mores, circa literas &c. Aliud est, quod fit in ipsa ordinatione, & in eo consistit, quod ordinarius interroget Archidiaconum præsentantem ordinandos, vel alium, per

quem juxta consuetudinem loci ordinandi præsentantur, num sciat dignos & habiles illos esse; hic verò respondeat, credere se, eos dignos esse (quia in his, in quibus certa & determinata notitia haberi non potest, admittitur testimonium de credulitate ex probabilibus indiciis prudenter præsumpta & existimata, vel ut *C. uni. h. r.* dicit, scire se ac testificari, eos esse dignos, quantum humana fragilitas nosse, seu scire sinit, ita ut dicere hoc possit, quamvis privatâ scientiâ sciat, eorum aliquem indignum esse, modò ut persona publica hoc non sciat, & probare possit.

TITV-